POKROK
PUBLISHING CO.

vydává
POKROK ZÁPADU
a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., v Schuyler a Clarkson, pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:
Pro Spojené Státy $1.00. Pro Kanadu $1.50. Do Evropy $2.00 ročně.

Zásilky peněžní dějteť se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expresních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejníme. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány pravým jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

Člověka **nikdy** soud nebolí, ví-li, kdo ho soudil.

•

Člověk **sám** sobě nejlepší společností. Sklame-li jej, nemůže **alespoň** na nikoho naříkati.

•

Řádný a poctivý muž, nechce-li **platit za komedianta**, nikdy nepodá ruku tomu, kdo jej políčkoval.

•

Je zvláště, že nully z pravidla nafukují se nejvíce, aby samy za nedlouho praskly jen jako pouhé mýdlové **bubliny**. A ty nikdy na dlouho zájem pro sebe neudrží.

•

Buď vlastencem a humanistou. Uděláš-li však něco dobrého, nikdy nechtěj to dobré opatřovati hned svým bezvýznamným podpisem a ještě bezvýznamnější fotografií.

•

Mezi námi — a to je zvláštní — **nemoralistnější** stanovisko vždy, **ve všem a všude zastávají** nemravní a darebáčtí manželové a ještě **nemravnější** otcové. Ti odsuzují nejraději. Kdyby však sami měli **býti souzeni**? Ó, jeje!

•

Kolovaly pověsti, že se "Lyra" rozpadla. Zatím to není pravda. A jsme tomu rádi. Bude se moci **alespoň** — a nyní snad už trvale — rozezvučet, poněvadž nikoho **nebude**, kdo by výkony její rušil falešnými tóny.

•

Jako každoročně i letos dostáváme se do proudu různých a latinských zábav, kterými Američané poznají nás jenom jako lidi, kteří si potrpí na tanec, na karty a na sklenici. Nebylo by proto dobře, kdybychom jim alespoň časem i na to ukázali, že taky myslíme a že vedle těla vyznačujeme se i duší?

•

Znovuzvolený senator wisconsinský LaFollette při své nedávné **rozmluvě o výsledku** voleb po celém soustátí **prohlásil**, že poslední volby byly vítězstvím republikánských povstalců, kteří ústy všeho lidu promluvili, že si naprosto nepřejí, by se na příště rozhodovalo o osudech a poměrech Spoj. Států v jediné úřadovně všelijakých Morganů.

•

Omaňské spolky české ve svém sdružení Ústřední Matici Školském — nedávno založeném — projevily takové nadšení a zájem pro Holmesovy přednášky o Čechách a Češích, že si sem slavného cestovatele pozvaly a čistý výtěžek umínily si zase poslati do Prahy jako národní daň obětavých omaňských Čechů. A pak prý se tu stále nic neděje!

•

Dosti možno, že váš řezník nám dosud o tom neví, ale cena masa ve skutečnosti klesá. Spolu s ní pak klesá i cena ostatních různých požitatin. Někteří lidé tvrdí, že k potěšitelné změně té došlo následkem výsledku posledních voleb. Předseda velké Armourovy jatkářské společnosti Charles W. Armour pouze před několika málo dny se vyslovil, že ceny všech potravin dosáhly svého nejvyššího bodu a že stejně rychle, jak stoupaly, budou nyní klesati. Velké jatkářské a konservárenské závody utrpí nastalou změnou veliké ztráty. Ty pak spolu s nimi a to v první řadě utrpí farmáři, z jejichž rukou obchod, ve kterém cena jednou konečně klesá, se rozvíjí. Ať je za změnu ta zodpovědným kdokoli, jedno je jisto: lid si uleví. A budou to hlavně třídy nejnižší, kterým alespoň na nějakou dobu rozjasní se vyhlídka do další budoucnosti, která je stoupáním cen všech životních potřeb přímo děsila. Drahota ukazovala se ve všem na všech stranách a mzdy, místo aby v stejném poměru stoupaly, stály a držitelům svým do mozku palčivou nejistotou a úzkostí den co den tiskly otázku: "Jak bude dále?" A konečně nadešel dlouho již očekávaný obrat. Ceny klesají... Vyhlídky do nejbližších dnů se rozjasňují a s beder alespoň částečně padá tíha starosti. Farmáři neptati prostě nemusí. Jejich satisfakci může býti vědomí úlevy, která se po dlouhé době konečně poskytuje lidu a maloživnostnictvu. Celou dlouhou řadu měsíců, ano, i roků brali za své produkty ceny přímo až závratné a proto nepatrné poklesnutí nemusí je mrzeti ani v nejmenším ohledu. Tím spíše ne, že za nedlouho vše se zase obrátí do starých kolejí, kterými poměry hnáti nás budou šílenou svojí rychlostí k nejistotě další a snad ještě **větší**.

•

Události, které se v posledních čtrnácti dnech přihodily v Jasné Poljaně, Tule a v Astapově, rozčeřily hladinu veřejného života nejen na celé Rusi, ale i po všem vzdělaném světě. Ten dnes v napjetí očekává, jak vše dopade s velikým filosofem a člověkem, jenž, třeba veliký kus světa s názory a učením jeho nesouhlasil, přece jen v celém světě zanechá rýhu, aby u té po celé dlouhé věky zastavovaly se příští generace s výrazem obdivu a dokonce i úcty. Jakkoli o Tolstojovi v poslední době bylo lze čísti velice často ve zprávách, týkajících se jeho zdraví, přece jen nikdo neočekával, že by se kdy o autoru "Anny Kareniny" a "Vzkříšení" dočísti mohl toho, co v minulých dnech celým vzdělaným světem prolétlo jako úžas a ohromení. Tolstoj utekl z domova, utekl před rodinou a chtěl zbytek svého života stráviti v naprostém osamocení. Nepochopenou zůstala celá poslední doba jeho činnosti a nepochopeným zůstane i jeho poslední čin. Pokud Tolstoj žil život umělce, jemného romanciera a básníka, působil svými nápady revoluci v duševním životě nejen domácím, ale i za hranicemi. Od doby však, kdy se z romanopisce stal filosof, altruistní myslitel a kazatel nového křesťanství, počal býti nechápán. Chápalo jej pouze nejbližší jeho okolí, jemuž zasvětil celý život. Vedle nádherného zámku své rodiny, sám uchýlil se do prosté chýše a v prostém plátěném šatu chodil mezi mužíky, jen jim aby mohl býti stále na blízku a s nimi aby prožívati mohl všechny jejich radosti, starosti a zármutky. To, ovšem, nezamlouvalo se jeho rodině. Choť jeho, jež byla jedinou správkyní jeho statků, chápala život ruského velkostatkáře — šlechtice jinak. Činila hranice mezi vrchností a robotníky a proto taky v poslední době tento ostře vyhraničený poměr uvedla v platnost skutečným životem, který se Nikolajevičovi zase nelíbil. Od té doby nastaly v rodině neshody a konečně úplná roztržka. Tolstojův altruismus vyhnal 82letého starce z domova a táhl jej do samoty poustevníka. Odešel a zmizel. Doma nastalo pak ohromné zděšení. Hraběnka, seznavši, co učinila, dvakráte pokusila se pro výtěžky svědomí o sebevraždu, by mezi tím stařičký mudrc nalezen byl v odlehlé stanici budově umírající. Hraběnka, sotva že nabyla poněkud sil, vydala se za ním s ostatní rodinou a snaží se jej přemluviti, by se vrátil domů. Hrabě však v korespondenci stále bloudí o "duchoborcích," mezi které jíti chce buď na Krym nebo do Kanady. A smrt se chichtá v záhlaví jeho postele... Uzdraví se Tolstoj? Odolá jeho poživačnému organismu dotírajícímu nátlaku přírodní síly? Či stařecká horečka, ve které z domova utekl, shrnouti jej nadobro, by v něm shroutila i umělce a hlasatele dosud nepochopených a snad i krásných ideálů? Ať tomu bude již tak nebo onak, jisto je, že Tolstoj velkým duchem a velkým člověkem byl. Uznává to sama sv. synoda, která ze všech sil pracuje k tomu, by jej smířila s pravoslavnou církví, ze které byl vyobcován, a uznává to i sám car, který sv. synodě projevil přání, by Tolstoj, třeba zemřel s církví neusmířen, pochován byl jako pravoslavný syn velkého ruského národa.

POESIE Z MRTVÝCH ZAHRAD.

Na prérii bílou z večera jsem zašel...
S nebes plný měsíc stříbro rozléval —
Vidinu svou drahou v blankytu jsem našel,
kde hvězd zářných planul bájný karneval.

Roztoužené zraky připoutal jsem na Ni,
v očích stály slzy, stesk mi v prsou vál.
Často jsem tak stával z šera do svítání,
až když paprsk slunce zemi celoval.

Zamlženou clonou utýrané duše
vidiny mé sladké obraz prochvíval,
k němuž jsem svou lásku v sladkobolné tuše
elegickým veršem stokrát vyzpíval.

V něžném vzpomínání ústa touhou prahla
zjevit vše, co dosud v snách jsem zjevoval,
o té ruce drahé, jež v můj osud sáhla,
o té druži věrné, již jsem svojí zval.

Tu mne jala náhle nekonečná lítost.
Srdce moje schvátil nekonečný žal,
že jsem vlastní vinou ztratil drahou bytost,
již jsem nade všecko v světě miloval.

Nadarmo jsem volal drahé její jméno...
Nadarmo jsem vlasy v bolesti si rval,
zoufalé mé přání bylo neskojeno — —
Na prérii bílé vlk se ozýval. —

FRANT. HAIS.

STAROBYLOST INDIÁNA V AMERICE
na základě jeho domorodé kultury.

Pro "Pokrok Západu" píše
Jan Štěpán Brož.

Připsáno známému archeologovi omažskému panu Gilderovi.

(Argument.)

Jak možno bez ublížení vědě a prostému rozumu tedy si představiti, že praobyvatel Ameriky přistěhoval se ze Starého Světa od kolébky lidstva do Světa Nového a zde, zapomenuv na veškeru původní vzdělanost, živořil dlouhou snad dobu ve stavu velmi nízké úrovně duševního pokroku?

První lidé v poměrně krátké době zalidnili as vábné i úrodné údolí veletoku, jež bylo jejich pravlastí. A když půda nebyla již s to obživiti množící se obyvatelstvo, opustily některé rody pravlasť, pustily se po řekách i přes hory; ba, některé z těchto vystěhovaleckých družin dostaly se z různých příčin do pustin a neschůdných hor, kde během času zapomněly na původní otcekou civilisaci a staly se divochy. Některé z těchto hord pronásledovaly snad tažná zvířata, přecházející ze Starého Světa do Nového — a tak se ocitly na prairiích Ameriky, aby se tu staly zárodkem nového plemene a aby si tu během dlouhých věků vytvořily domorodou kulturu.

Snadno tedy lze pochopiti, že první obyvatelé Ameriky stali se nomády, lovci ve stavu divošství. První jejich starost, tak jako i u národů civilisovaných, byla o živobytí. Starost o potravu byla snad celá tisíciletí jedinou pružinou přemýšlení u "národů přirozených." Tu vymyslil si člověk jednoduché zbraně, aby mohl zvěř napadnouti, nebo proti zuřivým šelmám se hájiti; jednotlivec nedodělal se potřebného úspěchu, proto rodiny spojovaly se v různé větší či menší společnosti; pro potravu odvažoval se v divoké končiny neznámé, vymyslil si jednoduchá plavidla, na nichž pouštěl se po řekách, jezerech, ba i po moři na bližší ostrovy, a tak netřeba se diviti důkazům, které nám dnes dějiny poskytují, **že člověk již dávno v dobách předhistorických téměř každý kout Starého i Nového Světa osadil.** Při této práci byl člověk nucen přemýšleti a tím mu přibývalo na duševní síle, kterou dopracoval se vyššího stupně vzdělání.

"Starověrství," praví hojně Kunen, "se domnívají, že původním obyvatelům této země byl vrozen jakýsi stěhovavý pud; to však není správné, ba, ani pravděpodobné. Člověk nikdy nespoutá ani svou společnost ani vlasť bez nutnosti; strach nepřátel a divokých šelem, rovněž i přitažlivost společnosti, jsou více než postačitelny zdržeti ho od stěhování, když už ani o tom nemluvíme, že divoši obzvláště lpí na své otecké půdě."

Učený spisovatel tento přičítá dále stěhování hlavně rozbrojům a na prvém místě válkám občanským, na druhém pak obchodu. Před sto léty však nebylo ještě zřejmo, že člověk zaujal již v dobách šeré dávnověkosti každý díl země. (Války, jak se zdá, jsou výmyslem až dob pokročilejších, neboť nejnižší divoši jsou z pravidla mírní a tiší.)

Obchod pak, ač jej možno v minulosti sledovati dále, než se obyčejně předpokládá, přec nijak nemohl býti příčinou prvního rozchodu lidstva. **Byla to starost o potravu** — a jinak nelze vysvětliti onen ohromný pohyb v dávné šedověkosti, ještě před ranní září dějepisu, kdy lidstvo zaujalo každou krajinu, v níž možno potravu získati a to nejenom na známých čtyřech dílech pevniny, nýbrž i na ostrovech, jichž bylo možno dosíci pomocí primitivních plavidel. Ani v jedné části pevniny nemůžeme s jistotou sledovati dějiny až k době původního osazení; jinak ovšem vše se má s ostrovy a souostrovími daleko od pevniny vzdálenými. (Viz poznámku, Payne: I. 307.)

Honba za potravou představuje prvotní práci; zásoba potravy pak jest původní tvar majetku. A též při nejvyšším stupni civilisace, veškeren majetek možno sledovati a rozložiti k jednotlivým zásobám potravy. Divoch právě jako člověk vzdělaný nemůže vždy žíti z ruky do úst; neboť když se hlad již přihlásil, tu pozdě jest pomýšleti na honbu; a proto divoch — a příklad dávala mu i různá zvířata — odkládal na stranu neupotřebenou část lovu nebo přirozených žní do zásobárny, aby ukojil hlad i v době, kdy příroda mu uzavřela svoji štědrou ruku.

Avšak zásobovati se jenom z toho, co příroda sama bez přemýšlení podávala, jest nejisté a namahavé. Zásoba tímto způsobem dala se pořídit jenom pro skromný počet jedlíků; když však rodina vzrostla v kmen, ba, národek, bylo třeba starati se o potravu jiným způsobem, a sice **průmyslným, umělým.** Nedostačilo již část lovu, nebo nasbíraného ovoce a zrn odložiti, nýbrž tuto část umělým pochodem rozmnožiti; semena byla zaseta do země a mláďata zvířat v zajetí krmena a rozmnožována. Tím byla ušetřena i práce.

Výhodnější jest pro ženy i méně namahavé upraviti záhony pro umělou setbu a odenkové kořeny, než shánětí na daleko a široko divoce rostoucí plody; a tímže způsobem vhodnější a lacinější jest pro lovce odchovati si zdomácnělé stádo než pronásledovati rychlou zvěř v hustém, neprostupném pralese nebo na volné prairii. Jakmile jednou způsob umělé přípravy a rozmnožování potravy byl divochem objeven, bývá krok za krokem zdokonalován, aby konečně stal se jediným úplným zdrojem potřebné potravy.

Tato snaha však nepotkává se dosti rychle s kýženým výsledkem, nýbrž naráží na mnohé překážky.

Popatříme jen na počet živočichů a rostlin, jež možno s prospěchem zdomáceniti a za potravu i ku práci zušlechtiti; jak malý jest u porovnání s bohatostí druhů v přírodě, od nichž člověk—divoch ve stavu přirozeném potravu si bral.

S výminkou **psa** měla Amerika před objevením jenom tři druhy savců, vhodné ku zdomácnění: Llama, paco a sob; a k tomu tato zvířata nevykazovala velké zeměpisné rozšíření, nýbrž oblast jejich byla omezena.

Llama a paco byly odkázány na vysoké Andy jižně od rovníku; sob pak pobíhal v rozlehlejších sice, ale nepatrně zalidněných krajích nejchladnějšího severu. Daleko větší část Nového Světa nemělo zvířat vhodných ku zdomácnění na práci nebo potravu. Jinak ve Světě Starém. Tu silou práce své i cenou potravní pomáhají pokroku: vůl, kůň, osel, velbloud, ovce, koza a prase.

Druhy tyto bývaly také zastoupeny v Novém Světě, jak svědčí ve vykopávkách nálezy kostí: sobů a koně — avšak nežily tu v době objevení, patříce ku zvířeně uplynulých období geologických.

Vůl udržel se v divokosti jako **bison** (Bos americanus) a **pižmový vůl** (musk—ox; Bos moschatus); prvnější na savaně a prairii, druhý v studeném severu; koza zastoupena jest plachou **antilopou** (antilocapra am.); **ovce velkorohá** (big horn sheep; ovis montana) pobíhá v Horách Skalistých na jih až k půlostrovu Californskému — a **peccari**, am. prase. Zvířata tato však nelze s prospěchem zdomáceniti. Z hlodavců nepodařilo se v Americe Indiánům odchovati nějaký druh zajíce nebo králíka; toliko **morče** (ccoy, Peruvian guinea pig) vykrmovali k snědku a za "lacinou" krvavou oběť svým bůžkům.

Z ptáků v Novém Světě po domácku chovaných náčelní místo zaujímá **krocan** (mexický: huexolotl; krůta: totolli), jemuž ve Střední Americe a v Mexicu prokazována byla božská pocta; také **bažant, holub** a **krepelka** byly tu zdomácněny. V Peru pak oblíbě se těšila domácí **husa** (ñuñuma.)

(Pokračování.)

PAMÁTCE FRANT. DOUCHY.

(* 31. VIII. 1810.—† 3. XI. 1884.)

Sté výročí jeho narození připomnělo zase české veřejnosti zapomínané, neprávem zapomínané jméno kněze Františka Douchy, neúmorného literárního pracovníka, snad nejplodnějšího a nejpilnějšího, ale dojista nejvzdělanějšího a nejsečtělejšího z našich literátů, vystoupivších v době předbřeznové. Zdálo by se, že dílo tak obsáhlé a pestré, že snaha tak ryzí a píle tak nezdolná stačí, aby pojistila literátu alespoň u generace nejbližší svěží a vděčnou paměť. A přece tomu není tak. V minulé jeseni nikdo ani nevzpomněl, že uplynulo čtvrt století ode dne, kdy etihodný tento kněz, přední své doby spisovatel pro mládež, pokračovatel díla Jungmannova, překladatel dramat Shakespearových a pilný tlumočník tolika a tolika děl poesie světové, dotrpěl. Teprve sté výročí dne, kdy v přívětivém starém domě malostranském pod svahy Petřína František Doucha se narodil, oživilo vzpomínku na muže tak veliké životní práce, vykonané nad to za těžkého, neustálého zápasu proti dvěma urputným, zavilým nepřátelům: nemoci a chudobě.

Sudičky nebyly mu příznivy. Daly mu do vínku nejen strádání a utrpení, které ho po celý život neopustilo, ale nad to ještě plachost a nesmělost, které mu nedopřály, aby se uplatnil tak, jak bylo přiměřeno jeho práci a píli, jeho ušlechtilé snaze a jeho vědomostem. Volil si stav, který v tu dobu stal se útočištěm tolika nadaným, chudým hochům a poskytl jim nejsnazší možnost, zabezpečiti se hmotně a zajistiti si kromě toho možnost, pracovati na tom poli osvětové práce, kam svým nadáním a náklonnostmi tíhli. Tělesná slabost a choroba nedovolily mu však, aby v tomto stavu dodělal se postavení, které se stalo údělem tolika méně schopným a méně snažlivým soudruhům. Viděl vedle sebe stoupati k vysokým hodnostem a tučným prebendám tolik bezvýznamných druhů — sám až do smrti zůstal chudým knězem, jenž do pozdního stáří zápasil s nedostatkem. Pamatuji se, že jako studentík zahlédl jsem jej na ulici, jak ve vyrudlém, ohnošeném plášti a sešlém, ohmataném, hranatém klobouce šel podél domů, jakoby co nejméně místa chtěl zahrati, pokud možno zmizeti ve shonu lidí, pospíchajících po chodníku s tím mírným, bolestným úsměvem, který mívají lidé utištění a ponížení a který jako by prosil za omluvu, že vůbec jsou, že stojí snad v cestě jiným a zbytečně zabírají trochu prostoru.

Tato skromnost, příznačná pro mnohé naše starší pracovníky, snad je také trochu příčinou, že tak brzo se zapomnělo na jeho práci. Nebyl z těch, kdo dovedou se inscenovati a sami vždy starají se o posmrtnou slávu svou. Šel tiše životem, nehláskaje se svými vědomostmi, neupozorňuje sám na svou práci a nedovolávaje se ani soudu pro své strádání, ani pochvaly pro své dílo. Ztratil do smrti takovým zakřiknutým, přestrašeným, skromným bohatstvím, jímž v mladších letech v několika šlechtických domech býval. A přece co energie, co nezdolné síly bylo v tomto slabounkém mužíčkovi, který, když zlý osud, jakoby chtěl mu vzíti poslední možnost skromné existence, ochromil jeho pravici písařskou křečí, nezkrušen a nezaleknut, naučil se psáti levicí a se stejným zápalem pokračoval v literárním díle svém! A jak rozsáhlá a mnohostranná to byla činnost! Psal verše, jimž schází široký dech opravdového básníka, ale které jistou ušlechtilou prostotou výrazu a ryzostí myšlénky svědčí o jeho vnitřní noblesse a snesou srovnání s leckterou slokou jiných autorů, jimž současníci tleskali a vedle nichž on se stejným právem zápasil o vavřín básnický. Jeho čela nedotkla se Musa posvěcujícím políbkem, ale přes to i ve vlastních verších i v převodech dramat Shakespearových, vzorně pečlivých a svědomitých, ukázal, do jaké až míry muž velikého rozhledu a veliké literární kultury může pílí a ušlechtilou snahou alespoň částečně zastříti nedostatek vlastního fondu básnického.

Převody ze Shakespeara zůstávají vrcholem jeho životního díla, jako památné a pro divadlo i písemnictví naše důležité souborné vydání překladů dramat Shakespearových, podniknuté Maticí českou, je v prvé řadě jeho velikou a nepominjející zásluhou. Převedl vedle toho ještě řadu děl poesie světové, buď úplných nebo alespoň v ukázkách, zmáhaje v celku šťastně obtíže, jež mu při nesnadné práci kladl nevypracovaný ještě básnický jazyk i vlastní nedostatek pružnosti, síly a elegance výrazu. Byl si nedostatků své práce jistě vědom, ale chopil se s radostnou odhodlaností díla, poněvadž skutečná potřeba literární tak kázala. Z téhož důvodu — on, dost suchý a šedý moralista, jal se práce na roli literatury pro mládež, před tím vůbec nezpracované a pokud síly stačily, snažil se, aby útlé mládeži české poskytl první četbu v jazyce mateřském. A stejně, poněvadž potřeba kázala, pokračoval v díle, jež Josef Jungmann svou "Historii literatury české" tak důstojně zahájil a k němuž i Justin V. Michl svým "Literárním letopisem" podle sil přispěl, a bohatých vědomostí a výtěžků pilné sběratelské činnosti mnohaleté u žil ve svém "Knihopisném slovníku" (společně s Fr. A. Urbánkem), cenné a vzácné pomůcce pro bibliografii staršího našeho písemnictví. Nejedním správným záznamem doplnil a opravil údaje Jungmannovy a položil tak základy k soustavnější bibliografické práci, pro niž, bohužel, po léta nedostávalo se schopných pracovníků i prostředků, jimiž by výsledky jejich činnosti mohly býti dochovány pokolením příštím.

Čtyřiasedmdesát let života, podlamovaného mnohaletou chorobou, František Doucha vyplnil neúmornou a požehnanou prací, která písemnictví českému přinesla mnohý zisk. Jemu samému, bohužel, nevynesla ani tolik, aby ho ochránila od bídy. V paměti příštích etihodný ten kněz, pilný spisovatel pro mládež, neúmorně pilný bibliograf, překladatel, jenž první uvedl k nám řadu velikých básníků cizích, a zasloužilý tlumočník nesmrtelných dramat Shakespearových žíti bude tak, jak viděl jej kdysi Jaroslav Vrchlický: jako chudičký kněz-proletář, jenž sřezával na nárožích plakáty, aby z výtěžku jejich prodeje opatřil si alespoň kus chleba, kterého mu neposkytla neúmorná a nadšená práce literární. A přece si nestěžoval, neuhraceł se k veřejnosti, skrývaje i své utrpení před ní, jako se jí nedovolával pro uznání svých zásluh. Přes všechnu bídu radostně pracoval dál v cele minoritského kláštera u sv. Jakuba, kde, chudý mezi chudými, nalezl alespoň bezpečného útulku. Pracoval do posledního dechu. Mělo by této radostně a nadšeně za nejtěžších podmínek konané práci býti také ještě zapomenuti dílem?

Jaroslav Kamper.

☞ **Podporujte ve svém vlastním zájmu nejlepší a největší český hospodářský list, jakým je bez odporu "Česko-Americký Venkov."**